

IV

(Aktai, priimti iki 2009 m. gruodžio 1 d. remiantis EB sutartimi, ES sutartimi ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartimi)

TARYBOS SPRENDIMAS

2009 m. lapkričio 26 d.

dėl Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvencijos sudarymo Europos bendrijos vardu

(2010/48/EB)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 13 ir 95 straipsnius kartu su 300 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos antru sakiniu ir 300 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽¹⁾,

kadangi:

(1) 2004 m. gegužės mėn. Taryba įgaliojo Komisiją Europos bendrijos vardu vesti derybas dėl Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių ir orumo apsaugos ir skatinimo konvencijos (toliau – JT konvencija).

(2) 2006 m. gruodžio 13 d. Jungtinių Tautų Generalinė Asamblėja priėmė JT konvenciją, kuri įsigaliojo 2008 m. gegužės 3 d.

(3) 2007 m. kovo 30 d. JT konvencija buvo pasirašyta Bendrijos vardu, atsižvelgiant į tai, kad ją gali tukti sudaryti vėliau.

(4) JT konvencija yra svarbi ir veiksminga neigaliųjų teisių skatinimo ir apsaugos Europos Sąjungoje priemonė, kurią tiek Bendrija, tiek jos valstybės narės laiko itin svarbia.

(5) Todėl JT konvencija kuo greičiau turėtų būti patvirtinta Bendrijos vardu.

(6) Tačiau taip patvirtinant turėtų būti pareikšta Europos bendrijos išlyga dėl JT konvencijos 27 straipsnio 1 dalies, siekiant nurodyti, kad Bendrija sudaro JT konvenciją nedarydama įtakos Bendrijos teisės aktais grindžiamai valstybių narių teisei, numatytai Tarybos direktyvos 2000/78/EB ⁽²⁾ 3 straipsnio 4 dalyje, negalios atveju netaikyti ginkluotosioms pajėgoms vienodo požiūrio principo.

(7) Tiek Bendrija, tiek jos valstybės narės yra kompetentingos spręsti klausimus, kuriems taikoma JT konvencija. Todėl Bendrija ir jos valstybės narės turėtų tapti jos Susitariančiosiomis Šalimis, kad bendros kompetencijos atvejais jos galėtų kartu nuosekliai įgyvendinti JT konvencijoje nustatytus įsipareigojimus ir joms suteiktas teises.

(8) Bendrija, deponuodama oficialaus patvirtinimo dokumentą, pagal JT konvencijos 44 straipsnio 1 dalį taip pat turėtų deponuoti deklaraciją, kurioje nurodoma, kokią kompetenciją spręsti JT konvencijos reglamentuojamus klausimus jai perdavė valstybės narės,

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

1. JT neigaliųjų teisių konvencija patvirtinama Bendrijos vardu, atsižvelgiant į išlygą dėl Konvencijos 27 straipsnio 1 dalies.

2. JT konvencijos tekstas pateikiamas šio sprendimo I priede.

Išlygos tekstas pateikiamas šio sprendimo III priede.

⁽¹⁾ 2009 m. balandžio 27 d. pareikšta nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽²⁾ OL L 303, 2000 12 2, p. 16.

2 straipsnis

1. Tarybos pirmininkas įgaliojamas paskirti asmenį (-is), įgaliotą (-us) Europos bendrijos vardu deponuoti Konvencijos oficialaus patvirtinimo dokumentą Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui, kaip numatyta JT konvencijos 41 ir 43 straipsniuose.

2. Deponuodamas (-i) oficialaus patvirtinimo dokumentą, paskirtasis (-ieji) asmuo (-enys) pagal Konvencijos 44 straipsnio 1 dalį deponuoja šio sprendimo II priede pateiktą deklaraciją dėl kompetencijos ir šio sprendimo III priede pateiktą išlygą.

3 straipsnis

Bendrijos kompetencijai priklausančių klausimų atveju, nedarant poveikio atitinkamai valstybių narių kompetencijai, sprendžiant su JT konvencijos įgyvendinimu susijusius klausimus JT konvencijos 33 straipsnio 1 dalyje numatyta institucija yra Komisija. Šios institucijos funkcijos šiuo požiūriu išsamiai nustatomos elgesio kodekse prieš deponuojant oficialaus patvirtinimo Bendrijos vardu dokumentą.

4 straipsnis

1. Bendrijos išimtinai kompetencijai priklausančių klausimų atveju pagal JT konvenciją sukurtų struktūrų posėdžiuose, visų pirma jos 40 straipsnyje nurodytoje Šalių konferencijoje, Bendrijai atstovauja Komisija, kuri veikia jos vardu sprendžiant tų struktūrų kompetencijai priklausančius klausimus.

2. Bendrijos ir valstybių narių bendros kompetencijos klausimų atveju Komisija ir valstybės narės iš anksto nustato atstovavimo Bendrijos pozicijai pagal JT konvenciją sukurtų struktūrų posėdžiuose tinkamą tvarką. Šio atstovavimo nuostatos išsamiai nustatomos elgesio kodekse, dėl kurio turi būti susitarta prieš deponuojant oficialaus patvirtinimo Bendrijos vardu dokumentą.

3. 1 ir 2 dalyse nurodytuose posėdžiuose Komisija ir valstybės narės, prireikus iš anksto konsultuodamosi su kitomis atitinkamomis Bendrijos institucijomis, glaudžiai bendradarbiauja, visų pirma su stebėseną, ataskaitų teikimu ir balsavimo tvarka susijusių klausimų atveju. Glaudaus bendradarbiavimo užtikrinimo tvarkos klausimas taip pat aptariamas 2 dalyje minėtame elgesio kodekse.

5 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje 2009 m. lapkričio 26 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

J. BJÖRKLUND

I PRIEDAS

NEĮGALIŲJŲ TEISIŲ KONVENCIJA

Preambulė

VALSTYBĖS, KONVENCIJOS ŠALYS,

- a) prisimindamos Jungtinių Tautų Chartijoje įtvirtintus principus, kuriais pripažįstami laisvės, teisingumo ir taikos pasaulyje pagrindą sudarantys visai žmonių giminei būdingi prigimtinis orumas ir vertė, lygios ir neatimamos teisės;
- b) pripažindamos, kad Jungtinės Tautos Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir tarptautiniuose žmogaus teisių paktuose paskelbė ir susitarė, kad kiekvienas žmogus, nedarant jokių išimčių, turi teisę į visas šiuose dokumentuose įtvirtintas teises ir laisves;
- c) dar kartą patvirtindamos visų žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių visuotinumą, nedalomumą, tarpusavio priklausomumą ir tarpusavio ryšį bei būtinybę neigaliesiems užtikrinti galimybę visapusiškai ir nepatiriant diskriminacijos naudotis šiomis teisėmis ir laisvėmis;
- d) prisimindamos Tarptautinį ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių paktą, Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, Tarptautinę konvenciją dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo, Konvenciją dėl visų formų moterų diskriminacijos panaikinimo, Konvenciją prieš kankinimą ir kitokią žiaurų, nežmonišką ar žeminamą elgesį ir baudimą, Vaiko teisių konvenciją, taip pat Tarptautinę visų darbuotojų migrantų ir jų šeimos narių teisių apsaugos konvenciją;
- e) pripažindamos, kad negalios sąvoka vis dar plėtojama ir kad šią sąvoką formuoja asmenų, turinčių sveikatos sutrikimų, požiūrio į juos ir aplinkos sudaromų kliūčių, trukdančių tokiems asmenims kaip ir kitiems žmonėms visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenėje, sąveikos;
- f) pripažindamos Visuotinėje su neigaliaisiais susijusių veiksmų programoje ir Bendrosiose lygių galimybių sudarymo neigaliesiems taisyklėse įtvirtintų principų ir politikos gairių svarbą ir įtaką skatinant, rengiant ir vertinant nacionalinio, regioninio ir tarptautinio lygmens politikos kryptis, planus, programas ir veiksmus, kuriais toliau siekiama lygių galimybių neigaliesiems;
- g) pabrėždamos, kad labai svarbu į atitinkamas darnios plėtros strategijas kaip neatsiejamą dalį įtraukti su negalia susijusius klausimus;
- h) taip pat pripažindamos, kad bet kokio asmens diskriminacija dėl negalios yra žmogaus prigimtinio orumo ir vertės sumenkinimas;
- i) toliau pripažindamos neįgaliųjų įvairovę;
- j) pripažindamos būtinybę remti ir ginti visų neįgaliųjų, taip pat ir tų, kuriems reikia daugiau paramos, žmogaus teises;
- k) susirūpinusios dėl to, kad, nepaisant šių įvairių priemonių ir įsipareigojimų, neigaliesiems visame pasaulyje ir toliau kyla dalyvavimo visuomenėje kaip lygiateisiams jos nariams kliūčių, o jų žmogaus teisės pažeidžiamos;
- l) pripažindamos tarptautinio bendradarbiavimo gerinant neįgaliųjų gyvenimo sąlygas visose, ypač besivystančiose, valstybėse, svarbą;
- m) pripažindamos vertingą esamą ir potencialų neįgaliųjų indėlį į bendrą savo bendruomenių gerovę ir įvairovę ir tai, kad suteikiant neigaliesiems galimybę naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis ir visapusiškai įtraukiant neįgaliuosius į visuomeninį gyvenimą bus sustiprintas jų priklausymo visuomenei pojūtis ir prisidėta prie žmogiškojo kapitalo, socialinio ir ekonominio visuomenės vystymosi bei skurdo panaikinimo;
- n) pripažindamos neįgaliųjų asmeninio savarankiškumo ir nepriklausomumo, įskaitant laisvę rinktis, svarbą;
- o) manydamos, kad neigaliesiems turėtų būti suteikta galimybė aktyviai dalyvauti priimant sprendimus dėl politikos kryptių ir programų, visų pirma tų, kurios yra tiesiogiai su jais susijusios;
- p) rūpindamosi neigaliaisiais, patiriančiais daugialypę ar didelę diskriminaciją dėl rasės, odos spalvos, lyties, kalbos, religijos, politinių ar kitokių įsitikinimų, nacionalinės, etninės, autochtonų ar socialinės kilmės, turtinės padėties, gimimo, amžiaus ar kitokio statuso ir gyvenančiais sudėtingomis sąlygomis;

- q) pripažindamos, kad neigalioms moterims ir mergaitėms tiek namuose, tiek už namų ribų dažnai kyla didesnis smurto, sužalojimų ar prievartos pavojus, taip pat pavojus susidurti su atsainiu ar aplaidžiu požiūriu, netinkamu elgesiu ar išnaudojimu;
- r) pripažindamos, kad neigaliams vaikams kaip ir kitiems vaikams turi būti suteiktos galimybės naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, ir primindamos Vaiko teisių konvenciją pasirašiusių valstybių prisiimtus šios srities įsipareigojimus;
- s) pabrėždamos būtinybę į visas dedamas pastangas, kad neigalieji galėtų naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, įtraukti ir lyčių aspektą;
- t) pabrėždamos, kad dauguma neigaliųjų gyvena skurdo sąlygomis, todėl pripažindamos itin didelį poreikį spręsti skurdo neigiamo poveikio neigaliesiems problemą;
- u) atsižvelgdamos į tai, kad taikos ir saugumo sąlygos, grindžiamos visišku Jungtinių Tautų Chartijoje įtvirtintų tikslų ir principų laikymusi ir galiojančių pagarbos žmogaus teisėms užtikrinimo priemonių taikymu, yra būtinos siekiant suteikti visišką apsaugą neigaliesiems, ypač ginkluotų konfliktų ir užsienio valstybės okupacijos metu;
- v) pripažindamos fizinės, socialinės, ekonominės ir kultūrinės aplinkos, sveikatos ir švietimo, informacijos ir ryšių prieinamumo svarbą suteikiant neigaliesiems galimybes visapusiškai naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis;
- w) suvokdamos, kad kiekvienas asmuo, turintis įsipareigojimų kitiems asmenims ir bendruomenei, kuriai priklauso, privalo siekti, kad būtų įtvirtinamos Tarptautinėje žmogaus teisių chartijoje pripažintos teisės ir būtų jų paisoma;
- x) įsitikinusios, kad šeima yra prigimtinis ir pagrindinis visuomenės vienetas, turintis teisę būti ginamas visuomenės ir valstybės, ir kad neigaliesiems ir jų šeimos nariams turėtų būti užtikrinta būtina apsauga ir parama, kad šeimos galėtų prisidėti prie visapusiško ir lygiateisio neigaliųjų naudojimosi teisėmis užtikrinimo;
- y) įsitikinusios, kad viena išsami tarptautinė konvencija, skirta neigaliųjų teisėms ir orumui įtvirtinti ir ginti, bus reikšmingas indėlis gerinant labai nepalankią neigaliųjų socialinę padėtį ir skatinant lygiateisį jų dalyvavimą pilietinėje, politinėje, ekonominėje, socialinėje ir kultūrinėje veikloje tiek besivystančiose, tiek išsivysčiusiose valstybėse,

SUSITARĖ:

1 straipsnis

Tikslas

Šios Konvencijos tikslas – įtvirtinti, ginti ir užtikrinti visų neigaliųjų galimybes visapusiškai ir lygiateisiškai naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis, taip pat skatinti pagarbą šių asmenų prigimtiniam orumui.

Neigalieji – tai asmenys, turintys ilgalaikių fizinių, psichikos, intelekto ar jutimo sutrikimų, kurie drauge su kitomis įvairiomis kliūtimis gali trukdyti šiems asmenims visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenėje tokiomis pat kaip ir kitų asmenų sąlygomis.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šioje Konvencijoje vartojami terminai:

komunikacija – kalbų vartojimas, teksto rodymas, Brailio rašto, taktilinio bendravimo, didelio šrifto, prieinamų multimedijos priemonių, taip pat rašytinės medžiagos, garsinių priemonių naudojimas, elementarios kalbos vartojimas, skaitovų paslaugos, taip pat patobulintų ir alternatyvių bendravimo būdų, priemonių ir formų, įskaitant prieinamas informacines ir ryšių technologijas, naudojimas;

kalba – šnekamoji ir gestų kalba, taip pat kitos neverbalinės kalbos formos;

diskriminacija dėl negalios – bet koks išskyrimas, atskirtis ar apribojimų taikymas dėl negalios, kuriais siekiama arba dėl kurių pabloginamos ar panaikinamos sąlygos pripažinti visas žmogaus teises ir pagrindines laisves ar naudotis jomis kaip ir kitiems asmenims politinėje, ekonominėje, socialinėje, kultūrinėje, pilietinėje ar bet kurioje kitoje srityje. Tokia diskriminacija apima visų formų diskriminaciją, įskaitant atsisakymą sudaryti neigaliesiems tinkamas sąlygas;

tinkamų sąlygų sudarymas – būtini ir tinkami pakeitimai ir pritaikymas, dėl kurių nepatiriama neproporcinga ar nepagrįsta našta ir kurių reikia konkrečiu atveju siekiant užtikrinti neįgaliesiems galimybę kaip ir kitiems asmenims naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis ar galimybe užtikrinti šias teises ir laisves;

universalumas – gaminių, aplinkos, programų ir paslaugų, skirtų naudoti visiems žmonėms kuo platesniu mastu, forma, kai nėra pritaikymo ar specialios konstrukcijos būtinybės. Į šią sąvoką taip pat įtraukiami pagalbinių įrenginių, skirti konkrečioms neįgaliųjų grupėms, kai tai yra būtina.

3 straipsnis

Bendrieji principai

Šios Konvencijos principai:

- a) pagarba asmens prigimtiniam orumui, savarankiškumui, įskaitant laisvę rinktis, ir nepriklausomumui;
- b) nediskriminavimas;
- c) visapusiškas ir veiksmingas dalyvavimas visuomenės gyvenime ir įtrauktis į visuomenę;
- d) neįgalių asmenų skirtumų toleravimas ir jų, kaip žmonių įvairovės ir žmonijos dalies, pripažinimas;
- e) lygios galimybės;
- f) prieinamumas;
- g) vyrų ir moterų lygybė;
- h) pagarba neįgalių vaikų teisei tobulinti savo gebėjimus ir išsaugoti savo tapatybę.

4 straipsnis

Bendrieji įsipareigojimai

1. Valstybės, Konvencijos šalys, įsipareigoja užtikrinti ir skatinti visapusišką visų neįgaliųjų visų žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių įgyvendinimą nediskriminuojant dėl negalios. Todėl valstybės, Konvencijos šalys, įsipareigoja:

- a) imtis visų įstatymų leidybos, administracinių ir kitokių priemonių, kad būtų įgyvendintos šioje Konvencijoje nustatytos teisės;
- b) imtis visų reikiamų priemonių, įskaitant įstatymų leidybos priemones, kad būtų pakeisti ar panaikinti galiojantys įstatymai, kiti teisės aktai, papročiai ir praktika, kuriais diskriminuojami neįgalieji;
- c) visose politikos srityse ir programose atsižvelgti į neįgaliųjų žmogaus teisių apsaugą ir rėmimą;
- d) nesiimti jokių veiksmų ar praktikos, kurie būtų nesuderinami su šia Konvencija, ir užtikrinti, kad valstybės valdžios institucijos ir įstaigos veiktų pagal šios Konvencijos nuostatas;
- e) imtis visų tinkamų priemonių, bet kokio asmens, organizacijos ar privačių įmonių taikomai diskriminacijai dėl negalios panaikinti;
- f) imtis arba skatinti imtis mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos kuriant universalias, kaip nustatyta šios Konvencijos 2 straipsnyje, prekes, paslaugas, įrangą ir priemones, kurias būtų galima lengvai ir minimaliomis sąnaudomis pritaikyti prie specialių neįgaliųjų poreikių, skatinti tokių prekių, paslaugų, įrangos ir priemonių prieinamumą ir naudojimą, taip pat propaguoti universalumo idėją rengiant standartus ir gaires;
- g) imtis arba skatinti imtis mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos plėtojant naujas technologijas, įskaitant informacines ir ryšių technologijas, mobilumą palengvinančias priemones, prietaisus ir pagalbines technologijas, tinkamas neįgaliesiems, taip pat skatinti jų prieinamumą ir naudojimą, teikiant pirmenybę technologijoms prieinama kaina;

- h) teikti informaciją neigaliesiems apie mobilumą palengvinančias priemones, prietaisus ir pagalbines technologijas, įskaitant naujas technologijas, taip pat apie kitokias pagalbos formas, pagalbines paslaugas ir priemones;
- i) skatinti su neigaliaisiais dirbančių specialistų ir kito personalo švietimą šios Konvencijos pripažįtamų teisių klausimais, kad būtų geriau teikiama šiomis teisėmis garantuojama pagalba ir paslaugos.
2. Ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių srityje kiekviena valstybė, Konvencijos šalis, įsipareigoja maksimaliai panaudodama turimus išteklius ir, jei reikia, bendradarbiaudama tarptautiniu lygiu imtis visų priemonių, kad tolydžio užtikrintų visišką šių teisių įgyvendinimą, nepažeisdama tų šioje Konvencijoje įtvirtintų įsipareigojimų, kurie pagal tarptautinę teisę yra taikomi nedelsiant.
3. Rengdamos ir įgyvendindamos teisės aktus ir politikos strategijas, skirtas šiai Konvencijai įgyvendinti, ir priimdamos kitus su neigaliaisiais susijusius sprendimus, valstybės, Konvencijos šalys, įsipareigoja glaudžiai bendradarbiauti su neigaliaisiais, įskaitant neigalius vaikus, ir įtraukti juos į veiklą per jiems atstovaujančias organizacijas.
4. Nė viena šios Konvencijos nuostata nepažeidžia jokių nuostatų, kurios leidžia geriau įgyvendinti neigaliųjų teises ir kurios gali būti įtvirtintos valstybės, Konvencijos šalies, teisėje arba toje valstybėje galiojančiose tarptautinės teisės nuostatomėse. Negali būti jokių žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, pripažįtamų ar galiojančių bet kurioje valstybėje, Konvencijos šalyje, pagal įstatymą, konvencijas, taisykles ar papročius, apribojimų ar nukrypimų nuo jų, remiantis tuo, kad šioje Konvencijoje tokios teisės ar laisvės nepripažįstamos ar kad jos pripažįstamos mažesniu mastu.
5. Šios Konvencijos nuostatos be jokių apribojimų ar išimčių taikomos visoms federacinių valstybių teritorijoms.

5 straipsnis

Lygybė ir nediskriminavimas

1. Valstybės, Konvencijos šalys, pripažįsta, kad prieš ir pagal įstatymus visi asmenys yra lygūs ir turi teisę į lygiavertę įstatymų apsaugą ir teisę vienodai naudotis įstatymų teikiamomis galimybėmis be jokio diskriminavimo.
2. Valstybės, Konvencijos šalys, draudžia bet kokią diskriminavimą dėl negalios ir garantuoja neigaliesiems vienodą ir veiksmingą teisinę apsaugą nuo visų rūšių diskriminacijos.
3. Siekdamas skatinti lygybę ir panaikinti diskriminaciją, valstybės, Konvencijos šalys, imasi visų reikiamų veiksmų, kad neigaliesiems būtų sudarytos tinkamos sąlygos.
4. Konkrečios priemonės, kurių reikia, kad būtų paspartinta ar pasiekta faktinė neigaliųjų lygybė, pagal šios Konvencijos nuostatas diskriminacinėmis nelaikomos.

6 straipsnis

Neigalios moterys

1. Valstybės, Konvencijos šalys, pripažįsta, kad neigalios moterys ir mergaitės patiria daugialypę diskriminaciją, ir imasi priemonių, kad užtikrintų joms visapusišką ir lygias žmogaus teises ir pagrindines laisves.
2. Valstybės, Konvencijos šalys, imasi visų reikiamų priemonių, kad užtikrintų visapusišką moterų tobulėjimą, gerintų jų padėtį ir suteiktų joms daugiau teisių ir galimybių, kad būtų įgyvendinamos šioje Konvencijoje įtvirtintos žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės ir jomis naudojamosi.

7 straipsnis

Neigalūs vaikai

1. Valstybės, Konvencijos šalys, imasi visų būtinų priemonių, kad užtikrintų, kad neigalūs vaikai, taip pat kaip ir kiti vaikai, galėtų naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis.
2. Atliekant bet kokią veiklą, susijusią su neigaliais vaikais, pirmiausia atsižvelgiama į vaiko interesus.
3. Valstybės, Konvencijos šalys, užtikrina, kad neigalūs vaikai turėtų teisę laisvai reikšti savo nuomonę visais su jais susijusiais klausimais, kad į jų, taip pat kaip ir į kitų vaikų, nuomonę būtų tinkamai atsižvelgiama pagal jų amžių ir brandos lygį ir kad neigaliems vaikams, atsižvelgiant į jų negalios lygį ir amžių, būtų suteikiama tinkama pagalba, kad jie galėtų minėtąja teise naudotis.

8 straipsnis

Visuomenės švietimas

1. Valstybės, Konvencijos šalys, įsipareigoja imtis neatidėliotinų, veiksmingų ir tinkamų priemonių, kad:
 - a) šviestų visuomenę, įskaitant ir šeimas, neįgaliųjų klausimais ir skatintų gerbti neįgaliųjų teises ir jų orumą;
 - b) visose gyvenimo srityse kovotų su stereotipais, prietarais ir ydinga praktika, susijusia su neįgaliaisiais, įskaitant negalią dėl lyties ir amžiaus;
 - c) didintų informuotumą apie neįgaliųjų gebėjimus ir laimėjimus.
2. Priemonės, kurių imamasi šiam tikslui siekti:
 - a) veiksmingų visuomenės informavimo kampanijų rengimas ir vykdymas siekiant:
 - i) ugdyti neįgaliųjų turimų teisių supratimą;
 - ii) skatinti teigiamą požiūrį į neįgaliuosius ir didesnę visuomenės sąmoningumą jų atžvilgiu;
 - iii) skatinti neįgaliųjų igūdžių, laimėjimų, gebėjimų ir jų indėlio į darbą ir darbo rinką pripažinimą;
 - b) pagarbos neįgaliųjų teisėms ugdymas visais švietimo sistemos lygmenimis, įskaitant ankstyvąją vaikystę;
 - c) visų žiniasklaidos priemonių skatinimas formuoti tokį neįgaliųjų įvaizdį, kuris atitiktų šios Konvencijos tikslus;
 - d) visuomenės informavimo ir mokymo programų, susijusių su neįgaliaisiais ir jų teisėmis, rėmimas.

9 straipsnis

Prieinamumas

1. Valstybės, Konvencijos šalys, siekdamos, kad neįgalieji galėtų gyventi savarankiškai ir visapusiškai dalyvauti visose gyvenimo srityse, imasi reikiamų priemonių, kad užtikrintų neįgaliesiems tokį pat kaip kitiems asmenims fizinės aplinkos, transporto, informacijos ir ryšių, įskaitant informacinių ir ryšių technologijų bei sistemų, taip pat kitų visuomenės naudojamų objektų ar jai teikiamų paslaugų prieinamumą tiek miestuose, tiek kaimo vietovėse. Šios priemonės, tarp kurių yra prieinamumo kliūčių ir trukdžių nustatymas ir pašalinimas, *inter alia*, taikomos:
 - a) pastatams, keliams, transporto priemonėms ir kitiems vidaus ir lauko objektams, įskaitant mokyklas, būstą, medicinos įstaigas ir darbo vietas;
 - b) informacijos, ryšių ir kitoms paslaugoms, įskaitant elektronines ir skubias paslaugas.
2. Valstybės, Konvencijos šalys, taip pat imasi reikiamų priemonių, kad:
 - a) būtų rengiami visuomeninių objektų ar jai teikiamų paslaugų prieinamumo būtiniausi standartai ir gairės, skleidžiama informacija apie juos ir kontroliuojama, kaip jų laikomasi;
 - b) užtikrintų, kad privačios įmonės, siūlančios visuomeninius objektus ar paslaugas, atsižvelgtų į visus su neįgaliaisiais susijusius aspektus;
 - c) suinteresuotieji asmenys būtų informuojami apie neįgaliesiems kylančius sunkumus;
 - d) pastatuose ir kituose visuomeniniuose objektuose būtų užrašai Brailio raštu ir kitomis lengvai perskaitomomis ir suprantamomis formomis;
 - e) būtų suteikta galimybė naudotis įvairių pagalbinių ir tarpininkų, įskaitant gidus, skaitovus ir profesionalius gestų kalbos vertėjus, paslaugomis, kad neįgalieji lengviau patektų į pastatus ir kitus visuomeninius objektus;

- f) būtų skatinama kitokia tinkama pagalba ir parama neigaliesiems, kad būtų užtikrinta jų galimybė gauti informaciją;
- g) būtų remiamas naujų informacinių ir komunikacinių technologijų ir sistemų, taip pat ir interneto, prieinamumas neigaliesiems;
- h) būtų iš anksto skatinamas prieinamų informacinių ir komunikacinių technologijų ir sistemų projektavimas, kūrimas, gamyba ir sklaida, kad šiomis technologijomis būtų galima naudotis mažiausia įmanoma kaina.

10 straipsnis

Teisė į gyvybę

Valstybės, Konvencijos šalys, dar kartą patvirtina, kad kiekvienas žmogus turi prigimtinę teisę į gyvybę, ir imasi visų būtinų priemonių, kad užtikrintų neigaliesiems taip pat kaip ir kitiems asmenims galimybę veiksmingai įgyvendinti šią teisę.

11 straipsnis

Pavojingos situacijos ir humanitarinės krizės

Valstybės, Konvencijos šalys, laikydamosi savo įsipareigojimų pagal tarptautinę teisę, įskaitant tarptautinę humanitarinę teisę ir tarptautinę žmogaus teisių apsaugos teisę, imasi visų būtinų priemonių, kad būtų užtikrinta neigaliųjų apsauga ir saugumas pavojingose situacijose, įskaitant ginkluotus konfliktus, humanitarines krizes ir stichines nelaimes.

12 straipsnis

Teisumo pripažinimas vienodomis sąlygomis

1. Valstybės, Konvencijos šalys, dar kartą patvirtina, kad neigalieji visur turi teisę į jų teisumo pripažinimą.
2. Valstybės, Konvencijos šalys, pripažįsta, kad neigalieji visose gyvenimo srityse turi tokį patį veiksnumą kaip ir kiti asmenys.
3. Valstybės, Konvencijos šalys, imasi reikiamų priemonių, kad neigaliesiems būtų suteikta galimybė pasinaudoti pagalba, kurios jiems gali prireikti naudojantis veiksnumu.
4. Valstybės, Konvencijos šalys, užtikrina, kad visos priemonės, susijusios veiksnumo turėjimu, tinkamai, veiksmingai ir pagal tarptautinę žmogaus teisių teisę užkirstų kelią piktnaudžiavimui. To turėtų būti siekiama užtikrinant, kad priemonėmis, susijusiomis veiksnumo turėjimu, būtų paisoma asmens teisių, valios ir pageidavimų, kad dėl jų neatsirastų interesų konfliktų ir nebūtų piktnaudžiaujama įtaka, kad jos būtų proporcingos ir pritaikytos prie konkretaus asmens reikmių, kad būtų taikomos kuo trumpesnę laiką ir kad jas reguliariai peržiūrėtų kompetentinga, nepriklausoma ir nešališka institucija ar teismas. Ši veikla turėtų būti proporcinga mastui, kuriuo minėtos priemonės veikia asmens teises ir interesus.
5. Valstybės, Konvencijos šalys, laikydamosi šio straipsnio nuostatų, imasi visų reikiamų ir veiksmingų priemonių, kad būtų užtikrintos lygios neigaliųjų teisės nuosavybės teise turėti turtą ar jį paveldėti, tvarkyti savo finansinius reikalus ir turėti tokias pat galimybes gauti banko paskolas, hipotekos ir kitokių formų finansinius kreditus kaip ir kiti asmenys, ir užtikrina, kad iš neigaliųjų nebūtų savavališkai atimama jų nuosavybė.

13 straipsnis

Galimybė kreiptis į teismą

1. Valstybės, Konvencijos šalys, užtikrina galimybę neigaliesiems kreiptis į teismą taip pat kaip ir kitiems asmenims, įskaitant procesinių ir pagal amžių tinkamų sąlygų sudarymą, kad neigaliesiems būtų sudarytos sąlygos kaip tiesioginiams ir netiesioginiams dalyviams, tarp jų ir liudytojams, veiksmingai atlikti savo vaidmenį visuose teisiniuose procesuose, įskaitant tyrimo ir kitus parengtinius etapus.
2. Valstybės, Konvencijos šalys, siekdamos užtikrinti galimybę neigaliesiems kreiptis į teismą, remia atitinkamus teisingumo vykdymo srities darbuotojų, įskaitant policijos ir kalėjimų darbuotojus, mokymus.

14 straipsnis

Asmens laisvė ir saugumas

1. Valstybės, Konvencijos šalys, užtikrina, kad:
 - a) neigalieji turėtų tokią pat teisę į asmens laisvę ir saugumą kaip ir kiti asmenys;

b) kad neigaliems asmenims nebūtų neteisėtai ar savavališkai atimama laisvė, kad bet koks jų laisvės atėmimas būtų suderinamas su įstatymu ir kad laisvės atėmimas jokių būdu nebūtų teisinamas negalia.

2. Valstybės, Konvencijos šalys, užtikrina, kad jeigu neigaliesiems koku nors būdu yra atimama laisvė, jie kaip ir kiti asmenys turėtų teisę į garantijas pagal tarptautinę žmogaus teisių teisę ir su jais turėtų būti elgiamasi laikantis šios Konvencijos tikslų ir principų, įskaitant neigaliesiems tinkamų sąlygų sudarymą.

15 straipsnis

Teisė nebūti kankinamam ar nepatirti žiauraus, nežmoniško ar žeminamo elgesio ar nebūti taip baudžiamam

1. Niekas negali būti kankinamas, patirti žiaurų, nežmonišką ar žeminamą elgesį arba būti taip baudžiamas. Nė su vienu asmeniu, be jo savanoriško sutikimo, negali būti atliekami jokie medicinos ar moksliniai bandymai.

2. Valstybės, Konvencijos šalys, imasi visų veiksmingų įstatymų leidybos, administracinių, teisminių ar kitų priemonių, kad užkirstų kelią neigaliųjų kaip ir kitų asmenų kankinimams ar žiauriam, nežmoniškam ar žeminamam elgesiui su jais ar jų tokiu baudimui.

16 straipsnis

Teisė nebūti išnaudojamam, nepatirti smurto ir prievartos

1. Valstybės, Konvencijos šalys, imasi visų reikiamų įstatymų leidybos, administracinių, socialinių, švietimo ir kitų priemonių, kad apsaugotų neigaliuosius tiek namuose, tiek už namų ribų nuo bet kokios formos išnaudojimo, smurto ir prievartos, įskaitant lytinį išnaudojimą, smurtą ir prievartą.

2. Valstybės, Konvencijos šalys, taip pat imasi visų reikiamų priemonių, kad užkirstų kelią visų formų išnaudojimui, smurtui ir prievartai, užtikrindamos, *inter alia*, tinkamos formos (atsižvelgiant į asmens lytį ir amžių) pagalbą ir paramą neigaliesiems ir jų šeimoms bei juos slaugantiems asmenims, įskaitant informavimą ir švietimą apie tai, kaip išvengti išnaudojimo, smurto ir prievartos, kaip juos atpažinti ir apie juos pranešti. Valstybės, Konvencijos šalys, užtikrina, kad apsaugos paslaugos būtų teikiamos atsižvelgiant į amžių, lytį ir negalios pobūdį.

3. Valstybės, Konvencijos šalys, siekdamos užkirsti kelią visų formų išnaudojimo, smurto ir prievartos atsiradimui, užtikrina, kad nepriklausomos institucijos veiksmingai kontroliuotų visas neigaliesiems skirtas priemones ir programas.

4. Valstybės, Konvencijos šalys, imasi visų reikiamų priemonių neigaliųjų, tapusių bet kokios formos išnaudojimo, smurto ar prievartos aukomis, fizinei, kognityvinei ir psichologinei būklei atkurti, jų reabilitacijai ir socialinei reintegracijai, įskaitant apsaugos paslaugų teikimą. Būklės atkūrimas ir reintegracija turi vykti aplinkoje, kuri padėtų gerinti asmens sveikatą, gerovę, didintų savivarbą, orumą ir savarankiškumą ir kur būtų atsižvelgiama į konkrečias su lytimi ir amžiumi susijusias reikmes.

5. Valstybės, Konvencijos šalys, priima veiksmingus teisės aktus ir nustato politikos strategijas, įskaitant teisės aktus ir politikos strategijas, kuriuose pagrindinis dėmesys skiriamas moterims ir vaikams, kad užtikrintų neigaliųjų išnaudojimo, smurto ir prievartos prieš tokius asmenis atvejų nustatymą, ištyrimą ir, jei reikia, kaltų asmenų patraukimą atsakomybėn už tokius veiksmus.

17 straipsnis

Asmens neliečiamybė

Kiekvienas neigalusis turi teisę į tai, kad būtų gerbiama jo kaip ir kitų asmenų teisė į fizinę ir psichinę neliečiamybę.

18 straipsnis

Judėjimo laisvė ir pilietybė

1. Valstybės, Konvencijos šalys, pripažįsta neigaliųjų kaip ir kitų asmenų laisvo judėjimo teisę, laisvę pasirinkti gyvenamąją vietą ir teisę į pilietybę, ir užtikrina:

- a) kad neigalieji turėtų teisę įgyti ir keisti pilietybę ir kad pilietybė iš jų nebūtų savavališkai ar dėl negalios atimta;
- b) kad iš neigaliųjų dėl jų negalios nebūtų atimta galimybė įgyti, turėti ir panaudoti jų pilietybę patvirtinančius ar kitus jų tapatybės dokumentus arba galimybė pasinaudoti atitinkamomis procedūromis, pavyzdžiui, imigracijos procedūra, kurių gali prireikti, kad būtų sudarytos sąlygos naudotis laisvo judėjimo teise;
- c) kad neigalieji galėtų be apribojimų išvykti iš šalies, įskaitant savo gimtąją šalį;
- d) kad iš neigaliųjų savavališkai ar dėl negalios nebūtų atimta teisė sugrįžti į savo valstybę.

2. Neigalūs vaikai registruojami tik gimę ir nuo gimimo momento įgyja teisę į vardą, teisę įgyti pilietybę ir, kiek tai yra įmanoma, teisę žinoti, kas yra jo tėvai, ir teisę būti prižiūrimi tėvų.

19 straipsnis

Savarankiškas gyvenimas ir integracija į bendruomenę

Valstybės, Konvencijos šalys, pripažįsta visų neigaliųjų lygias teises gyventi bendruomenėje, tokias pat kaip ir kitų galimybes rinktis, ir imasi veiksmingų ir reikiamų priemonių, kad sudarytų neigaliesiems sąlygas visapusiškai įgyvendinti šią teisę ir visiškai integruotis į bendruomenę bei dalyvauti joje, taip pat užtikrina:

- a) kad neigalieji kaip ir kiti asmenys turėtų galimybę pasirinkti gyvenamąją vietą, nuspręsti, kur ir su kuo gyventi, ir kad jie neprivalėtų gyventi konkrečioje gyvenamojoje aplinkoje;
- b) kad neigalieji turėtų galimybę naudotis įvairiomis namuose, gyvenamojoje vietoje teikiamomis ir kitomis pagalbinėmis bendruomenės paslaugomis, įskaitant asmeninę pagalbą, skirtą padėti buityje ir integruotis į bendruomenę, ir užkirsti kelią izoliavimui ar atskirčiai nuo bendruomenės;
- c) kad neigaliesiems kaip ir kitiems asmenims būtų suteikta galimybė naudotis bendruomenei skirtomis visuomeninėmis paslaugomis ir infrastruktūra, kurie turi atitikti jų poreikius.

20 straipsnis

Asmens mobilumas

Valstybės, Konvencijos šalys, imasi veiksmingų priemonių, kad užtikrintų kuo savarankiškesnę neigaliųjų mobilumą, įskaitant šias priemones:

- a) sudaryti sąlygas neigaliesiems judėti jų pasirinktu būdu, laiku ir prieinama kaina;
- b) sudaryti sąlygas neigaliesiems naudotis kokybiškais mobilumą palengvinančiomis priemonėmis, įrenginiais, pagalbėmis technologijomis ir pagalbinių bei tarpininkų pagalba, įskaitant prieinamos kainos užtikrinimą;
- c) organizuoti neigaliesiems mobilumo įgūdžių ugdymo užsiėmimus ir su neigaliaisiais dirbančių specialistų mokymus;
- d) skatinti įmones, gaminančias mobilumą palengvinančias priemones, įrenginius ir pagalbines technologijas, atsižvelgti į visus neigaliųjų mobilumo aspektus.

21 straipsnis

Saviraiškos teisė ir laisvė reikšti nuomonę, galimybė gauti informaciją

Valstybės, Konvencijos šalys, imasi visų reikiamų priemonių, skirtų užtikrinti, kad neigalieji kaip ir kiti asmenys galėtų naudotis saviraiškos teise ir laisve reikšti savo nuomonę, įskaitant laisvę ieškoti informacijos ir idėjų, jas gauti ir skleisti, visomis pasirinktomis komunikacijos priemonėmis, apibrėžtomis šios Konvencijos 2 straipsnyje, įskaitant:

- a) plačiai visuomenei skirtos informacijos teikimą neigaliesiems laiku, be papildomo mokesčio, prieinama forma ir tokiomis technologijomis, kurios atitinka negalios pobūdį;
- b) gestų kalbos, Brailio rašto, patobulintų ir alternatyvių komunikacijos būdų, taip pat visų kitų neigaliųjų pasirinktų prieinamų komunikacijos priemonių, būdų ir formų pripažinimą ir sąlygų juos naudoti oficialioje aplinkoje sudarymą;
- c) privačių įmonių, teikiančių visuomenines paslaugas, įskaitant paslaugas internetu, raginimą teikti informaciją ir paslaugas neigaliesiems prieinamomis ir tinkamomis formomis;
- d) žiniasklaidos, įskaitant informacijos internetu teikėjus, raginimą užtikrinti savo paslaugų prieinamumą neigaliesiems;
- e) gestų kalbos pripažinimą ir vartojimo skatinimą.

22 straipsnis

Privatumo neliečiamybė

1. Negali būti savavališkai ar neteisėtai kišamasi į neįgaliojo privatų ar šeiminių gyvenimą, negali būti pažeista tokio asmens būsto neliečiamybė, susirašinėjimo ar kitokių formų bendravimo slaptumas ar neteisėtai kėsiniama į jų garbę ir reputaciją, nepaisant tokio asmens gyvenamosios vietos ar gyvenimo sąlygų. Neįgalieji turi teisę į įstatymo apsaugą nuo tokio kišimosi ar kėsinimosi.
2. Valstybės, Konvencijos šalys, saugo neįgaliųjų asmens duomenų, taip pat su sveikatos būkle ir reabilitacija susijusių duomenų konfidencialumą taip pat kaip ir kitų asmenų.

23 straipsnis

Būsto ir šeimos neliečiamybė

1. Valstybės, Konvencijos šalys, imasi veiksmingų ir reikiamų priemonių, kad būtų panaikintas bet kokios rūšies neįgaliųjų kaip ir kitų asmenų diskriminavimas, susijęs su santuoka, šeima, tėvyste (motinyste) ir asmeniniais santykiais, siekdamas užtikrinti, kad:
 - a) būtų pripažinta visų santuokinio amžiaus sulaukusių neįgaliųjų teisė tuoktis ir kurti šeimą esant laisvam ir visiškam tuoktis ketinančių asmenų sutikimui;
 - b) būtų pripažintos neįgaliųjų teisės laisva valia ir atsakingai nuspręsti, kiek vaikų ir kada nori turėti, taip pat teisė gauti pagal amžių tinkančią informaciją, teisė į švietimą reprodukcijos ir šeimos planavimo klausimais ir būtų sudarytos sąlygos šiomis teisėmis naudotis;
 - c) neįgalieji, įskaitant vaikus, išsaugotų savo vaisingumą taip pat kaip ir kiti asmenys.
2. Valstybės, Konvencijos šalys, užtikrina neįgaliųjų teises ir įsipareigojimus, susijusius su globa, rūpyba, įvaikinimu ar panašiais klausimais, jeigu tokios sąvokos yra nacionalinės teisės aktuose; visais atvejais pirmenybė teikiama vaiko interesams. Valstybės, Konvencijos šalys, teikia atitinkamą pagalbą neįgaliesiems, vykdančiams su vaikų auklėjimu susijusius įsipareigojimus.
3. Valstybės, Konvencijos šalys, užtikrina, kad neįgaliesiems vaikams būtų suteiktos lygios su gyvenimu šeimoje susijusios teisės. Siekdamas įgyvendinti šias teises ir užtikrinti, kad neįgalūs vaikai nebūtų nuslėpti, palikti, neprižiūrėti ir atskirti, valstybės, Konvencijos šalys, įsipareigoja iš anksto teikti išsamią informaciją, paslaugas ir paramą neįgaliesiems vaikams ir jų šeimoms.
4. Valstybės, Konvencijos šalys, užtikrina, kad vaikas nebūtų atskirtas nuo savo tėvų prieš jų valią, išskyrus atvejus, kai kompetentingos institucijos, kurių sprendimus gali peržiūrėti teismas, pagal galiojančius įstatymus ir laikydamosi procedūrų nusprendžia, kad toks atskyrimas yra būtinas dėl paties vaiko interesų. Vaikas jokia būdu negali būti atskirtas nuo tėvų dėl savo arba dėl vieno ar abiejų tėvų negalios.
5. Tais atvejais, kai artimiausi giminaičiai negali pasirūpinti neįgalium vaiku, valstybės, Konvencijos šalys, deda visas pastangas, kad jam būtų suteikta alternatyvi tolesnės eilės giminaičių globa, o jeigu to padaryti nepavyksta – globa vietos bendruomenės šeimoje.

24 straipsnis

Išsilavinimas

1. Valstybės, Konvencijos šalys, pripažįsta neįgaliųjų teisę į mokslą. Kad ši teisė būtų įgyvendinama nediskriminuojant ir suteikiant lygias galimybes, valstybės, Konvencijos šalys, užtikrina integracinį visų lygių švietimą ir mokymąsi visą gyvenimą, kuriais būtų siekiama:
 - a) visapusiškai ugdyti žmogiškąjį potencialą ir ugdyti orumą bei savigarbą, taip pat didinti pagarbą žmogaus teisėms, pagrindinėms laisvėms ir žmonių įvairovei;
 - b) suteikti neįgaliesiems galimybę ugdyti savo asmenybę, tobulinti sugebėjimus ir ugdyti kūrybiškumą, taip pat savo protinius ir fizinius gebėjimus kuo didesniu mastu;
 - c) suteikti neįgaliesiems galimybę veiksmingai dalyvauti laisvos visuomenės gyvenime.

2. Įgyvendindamos šią teisę, valstybės, Konvencijos šalys, užtikrina, kad:
- a) neįgalieji dėl negalios nebūtų atskirti nuo bendros švietimo sistemos, o neįgaliesiems vaikams dėl negalios nebūtų atimta galimybė įgyti nemokamą ir privalomą pradinį arba vidurinį išsilavinimą;
 - b) neįgalieji turėtų galimybę įgyti integracinį, kokybišką ir nemokamą pradinį ir vidurinį išsilavinimą, tokį patį kaip ir kiti tų bendruomenių, kuriose jie gyvena, asmenys;
 - c) būtų sudarytos tinkamos sąlygos, atitinkančios asmens poreikius;
 - d) neįgalieji gautų būtiną bendrosios švietimo sistemos paramą, kad būtų sudarytos sąlygos jų veiksmingam mokymui;
 - e) aplinkoje, kuri geriausiai skatina akademinį ir socialinį vystymąsi, būtų taikomos veiksmingos individualizuotos paramos priemonės, suderintos su visiškai įtraukties tikslu.
3. Valstybės, Konvencijos šalys, suteikia neįgaliesiems galimybę įgyti bendrųjų ir socialinio vystymosi įgūdžių, kad sudarytų sąlygas jiems visapusiškai ir tokiomis pat sąlygomis kaip ir kitiems mokytis ir dalyvauti bendruomenės gyvenime. To siekdamos valstybės, Konvencijos šalys, imasi reikiamų priemonių, kaip antai:
- a) sudaryti sąlygas mokytis Brailio rašto, kitų specialiųjų šriftų, taikyti patobulintus ir alternatyvius bendravimo ir orientavimo bei mobilumo įgūdžių gerinimo būdus, priemones ir formas, sudaryti sąlygas remti ir konsultuoti kitus neįgaliuosius;
 - b) sudaryti sąlygas mokytis gestų kalbos ir remti kurčiųjų bendruomenės kalbinį identitetą;
 - c) užtikrinti, kad neregųjų, kurčiųjų arba nereginių ir kurčių asmenų, o ypač tokią negalią turinčių vaikų, švietimas būtų vykdomas šiems asmenims tinkamiausiomis kalbomis, bendravimo būdais ir priemonėmis tokioje aplinkoje, kuri tinkamiausia akademiniam ir socialiniam vystymuisi.
4. Kad padėtų užtikrinti šios teisės įgyvendinimą, valstybės, Konvencijos šalys, imasi reikiamų priemonių, kad būtų įdarbinami mokytojai, įskaitant neįgalius mokytojus, mokantys gestų kalbą ir (arba) Brailio raštą, ir mokomi visų švietimo lygmenų specialistai ir kiti darbuotojai. Toks mokymas apima informavimą apie neįgaliuosius, naudojant tinkamus patobulintus ir alternatyvius komunikacijos būdus, priemones ir formas, švietimo metodiką ir medžiagą, skirtą neįgaliesiems remti.
5. Valstybės, Konvencijos šalys, užtikrina, kad neįgalieji turėtų galimybę siekti aukštojo mokslo, profesinio išsilavinimo, dalyvauti suaugusiųjų mokymo sistemoje ir mokytis visą gyvenimą nediskriminuojami, taip pat kaip ir kiti asmenys. To siekdamos valstybės, Konvencijos šalys, užtikrina, kad neįgaliesiems būtų sudarytos tinkamos sąlygos.

25 straipsnis

Sveikata

Valstybės, Konvencijos šalys, pripažįsta, kad neįgalieji turi teisę į pačią geriausią sveikatos apsaugą be diskriminacijos dėl negalios. Valstybės, Konvencijos šalys, imasi visų reikiamų priemonių, kad užtikrintų neįgaliųjų galimybę gauti sveikatos priežiūros paslaugas, atsižvelgiant į lytį, įskaitant su sveikata susijusią reabilitaciją. Visų pirma valstybės, Konvencijos šalys, įsipareigoja:

- a) teikti neįgaliesiems tiek pat, tokios pačios kokybės ir lygio nemokamas ar prieinamos kainos sveikatos priežiūros paslaugas ir programas kaip ir kitiems asmenims, įskaitant seksualinės ir reprodukcinės sveikatos programas ir plačiai visuomenei skirtas sveikatos apsaugos programas;
- b) teikti sveikatos paslaugas, kurios neįgaliesiems yra būtinos dėl jų negalios, įskaitant ankstyvą diagnozę ir, jei reikia, intervenciją, ir paslaugas, skirtas tolesnei asmenų, įskaitant vaikus ir vyresnio amžiaus žmones, negalios tikimybei kuo labiau sumažinti ir užkirsti jai kelią;
- c) teikti sveikatos paslaugas kuo arčiau neįgaliųjų gyvenamosios vietos, taip pat ir kaimo vietovėse;
- d) reikalauti, kad sveikatos priežiūros specialistai teiktų neįgaliesiems tokias pat kokybiškas paslaugas kaip ir kitiems asmenims, *inter alia*, didintų neįgaliųjų, jei jie iš anksto informuojami ir laisvai sutinka, informuotumą apie žmogaus teises, orumą, savarankiškumą ir poreikius, juos mokydami ir nustatydami valstybinės ir privačios sveikatos priežiūros etikos standartus;

- e) uždrausti neigaliųjų diskriminavimą teikiant sveikatos ir gyvybės draudimo paslaugas, jei tokios rūšies draudimą leidžia nacionalinė teisė, ir pasirūpinti, kad tokios paslaugos būtų teikiamos sąžiningai ir tinkamai;
- f) užkirsti kelią diskriminuojamo pobūdžio atsisakymui dėl negalios užtikrinti sveikatos priežiūrą ar teikti sveikatos paslaugas, tiekti maistą ar skysčius.

26 straipsnis

Rengimas veiklai ir rehabilitacija

1. Valstybės, Konvencijos šalys, imasi veiksmingų ir tinkamų priemonių, taip pat ir pasitelkdamos kitų neigaliųjų teikiamą paramą, kad neigaliesiems būtų suteikta galimybė įgyti ir išlaikyti didžiausią įmanomą savarankiškumą, visišką fizinį, protinį, socialinį ir profesinį veiksnumą, taip pat kad jie būtų visapusiškai įtraukti į visas gyvenimo sritis ir būtų jų dalyviai. To siekdamos valstybės, Konvencijos šalys, organizuoja, tobulina ir plėtoja kompleksines rengimo veiklai ir rehabilitacijos paslaugas bei programas, visų pirma sveikatos, užimtumo, švietimo ir socialinių paslaugų sričių, taip:
 - a) kad tokios paslaugos būtų pradedamos teikti (o programos – vykdyti) kuo anksčiau ir būtų pagrįstos daugiadisciplininiu pavienių asmenų poreikių ir privalumų vertinimu;
 - b) kad tokiomis paslaugomis ir programomis būtų skatinamas savanoriškas dalyvavimas ir įtrauktis į bendruomenę ir į visus visuomeninio gyvenimo aspektus, kad jos būtų teikiamos (ar vykdomos) kuo arčiau neigaliųjų gyvenamosios vietos, taip pat ir kaimo vietovėse.
2. Valstybės, Konvencijos šalys, remia pirminio ir tęstinio specialistų ir kitų darbuotojų, padedančių rengti veiklai bei teikiančių rehabilitacijos paslaugas, mokymą.
3. Valstybės, Konvencijos šalys, rūpinasi, kad neigaliesiems skirtos pagalbinės priemonės ir technologijos, susijusios su jų rengimu veiklai ir rehabilitacija, būtų prieinamos, naudojamos ir kad apie jas būtų žinoma.

27 straipsnis

Darbas ir užimtumas

1. Valstybės, Konvencijos šalys, pripažįsta tokią pat neigaliųjų kaip ir kitų asmenų teisę į darbą; tai yra neigaliųjų teisė į galimybę užsidirbti pragyvenimui laisvai pasirinkus darbą ar laisvai priėmus darbo pasiūlymą atviroje, įtraukioje ir neigaliesiems prieinamoje darbo rinkoje ir darbo aplinkoje. Valstybės, Konvencijos šalys, užtikrina ir remia neigaliųjų, įskaitant tuos, kurie tapo neigalūs dirbdami, teisę į darbą ir imasi reikiamų priemonių, įskaitant ir teisės aktų priėmimą, kuriomis, *inter alia*, būtų:
 - a) draudžiama diskriminacija dėl negalios visose srityse, susijusiose su visomis užimtumo formomis, įskaitant įdarbinimo sąlygas, priėmimą į darbą ir patį darbą, darbo išsaugojimą, karjerą ir saugias bei sveikas darbo sąlygas;
 - b) ginamos neigaliųjų taip pat kaip ir kitų asmenų teisės į tinkamas ir palankias darbo sąlygas, įskaitant lygias galimybes ir vienodą atlyginimą už tokios pat vertės darbą, saugias ir sveikas darbo sąlygas, įskaitant apsaugą nuo priekabiavimo ir skriaudos atitaisymą;
 - c) užtikrinama, kad neigalieji taip pat kaip ir kiti asmenys galėtų įgyvendinti darbo ir profesinių sąjungų teises;
 - d) neigaliesiems suteikiama galimybė veiksmingai dalyvauti bendrose techninio ir profesinio orientavimo programose, naudotis įdarbinimo tarnybų paslaugomis ir dalyvauti profesiniuose bei tęstiniuose mokymuose;
 - e) skatinama darbo rinkoje teikti daugiau užimtumo ir karjeros galimybių neigaliesiems, taip pat pagalbą ieškant darbo, jį gaunant ir išlaikant ar jį sugrįžtant;
 - f) remiamos savarankiško darbo, verslumo, kooperatyvų plėtos ir nuosavo verslo pradėjimo galimybės;
 - g) teikiamos galimybės įdarbinti neigaliuosius viešajame sektoriuje;
 - h) skatinamas neigaliųjų įdarbinimas privačiame sektoriuje, nustatant atitinkamas politikos kryptis ir priemones, kaip antai pozityvių veiksmų programos, paskatos ir kitos priemonės;
 - i) užtikrinama, kad neigaliesiems darbo vietoje būtų sudarytos tinkamos sąlygos;
 - j) neigalieji skatinami įgyti darbo patirties atviroje darbo rinkoje;
 - k) remiama neigaliųjų profesinė ir kvalifikacinė rehabilitacija, darbo vietų išsaugojimo ir sugrįžimo į darbą programos.

2. Valstybės, Konvencijos šalys, užtikrina, kad neigalieji nebūtų paverčiami vergais ar tarnais ir kaip ir kiti asmenys būtų apsaugoti nuo priverstinio ar privalomojo darbo.

28 straipsnis

Pakankamas gyvenimo lygis ir socialinė apsauga

1. Valstybės, Konvencijos šalys, pripažįsta neigaliųjų teisę į pakankamą savo ir šeimos narių gyvenimo lygį, įskaitant pakankamą maistą, aprangą ir būstą, ir į nuolatinį gyvenimo sąlygų gerinimą ir imasi reikiamų veiksmų, kad užtikrintų ir skatintų šios teisės įgyvendinimą nediskriminuojant dėl negalios.

2. Valstybės, Konvencijos šalys, pripažįsta neigaliųjų teisę į socialinę apsaugą ir į šios teisės įgyvendinimą nediskriminuojant dėl negalios ir imasi tinkamų priemonių, kad užtikrintų ir skatintų šios teisės įgyvendinimą, įskaitant priemones, kuriomis siekiama:

- a) užtikrinti lygias neigaliųjų galimybes gauti švarų vandenį ir tinkamas paslaugas, įrenginius ir kitokią su neigaliųjų poreikiais susijusią pagalbą prieinama kaina;
- b) užtikrinti neigaliųjų, visų pirma neigalių moterų ir mergaičių bei vyresnio amžiaus neigaliųjų, galimybę dalyvauti socialinės apsaugos ir skurdo mažinimo programose;
- c) užtikrinti skurstančių neigaliųjų ir jų šeimų galimybę gauti valstybės pagalbą, skirtą su negalia susijusioms paslaugoms, įskaitant tinkamą mokymą, orientavimą, finansinę paramą ir laikiną slaugą, finansuoti;
- d) užtikrinti neigaliųjų galimybę dalyvauti valstybinėse aprūpinimo būstu programose;
- e) užtikrinti lygias neigaliųjų galimybes gauti pensijų išmokas ir naudotis pensijų programomis.

29 straipsnis

Dalyvavimas politiniame ir visuomenės gyvenime

Valstybės, Konvencijos šalys, užtikrina neigaliesiems tokias pat politines teises kaip ir kitiems asmenims ir galimybę jas įgyvendinti ir įsipareigoja:

- a) užtikrinti, kad neigalieji taip pat kaip ir kiti asmenys galėtų veiksmingai ir visapusiškai dalyvauti politiniame ir visuomenės gyvenime tiesiogiai ar per laisvai pasirinktus atstovus, įskaitant neigaliųjų teisę ir galimybę balsuoti ir būti renkamiems, *inter alia*:
 - i) užtikrinant, kad balsavimo tvarka, infrastruktūra ir medžiaga būtų tinkamos, prieinamos ir jas būtų lengva suprasti ir naudoti;
 - ii) apsaugant neigaliųjų teisę rinkimuose ir viešuose referendumuose balsuoti slaptai negąsdinamiems, taip pat kandidatuoti rinkimuose, faktiškai eiti pareigas ir atlikti bet kokio valdžios lygmens visas viešąsias funkcijas, jei reikia, sudarant jiems sąlygas naudotis pagalbėmis ir naujausiomis technologijomis;
 - iii) užtikrinant neigaliųjų rinkėjų galimybę laisvai reikšti savo valią ir šiuo tikslu leidžiant, jei to reikia ir jei neigalusis prašo, kitam neigaliojo pasirinktam asmeniui padėti jam balsuoti;
- b) aktyviai skatinti teikti neigaliesiems tokias pat galimybes kaip ir kitiems asmenims nediskriminuojamiems veiksmingai ir visapusiškai dalyvauti valstybės valdyme, skatinti juos dalyvauti valstybės gyvenime, įskaitant:
 - i) dalyvavimą nevyriausybinių organizacijose ir asociacijose, kurių veikla susijusi su viešuoju ir politiniu šalies gyvenimu, ir politinių partijų veikloje ir valdyme;
 - ii) neigaliųjų organizacijų kūrimą ir dalyvavimą jose, siekiant atstovauti neigaliesiems tarptautiniu, nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis.

30 straipsnis

Dalyvavimas kultūriniame gyvenime, aktyvus poilsis, laisvalaikis ir sportas

1. Valstybės, Konvencijos šalys, pripažįsta neigaliųjų teisę taip pat kaip ir kitiems asmenims dalyvauti kultūriniame gyvenime ir imasi visų reikiamų priemonių, kad užtikrintų neigaliesiems galimybę:

- a) naudotis prieinamų formų kultūros priemonėmis;
- b) žiūrėti televizijos programas, filmus, teatro spektaklius ir dalyvauti kitokioje prieinamų formų kultūrinėje veikloje;
- c) dalyvauti kultūros renginiuose ar naudotis kultūros įstaigų, pavyzdžiui, teatrų, muziejų, kino, bibliotekų ir turizmo biurų, paslaugomis ir aplankyti kuo daugiau paminklų ir nacionalinių kultūros vertybių.

2. Valstybės, Konvencijos šalys, imasi reikiamų priemonių, kad suteiktų neigaliesiems galimybę ugdyti ir naudoti savo kūrybinį, meninį ir intelektualinį potencialą ne tik savo labui, bet ir visai visuomenei turtinti.

3. Valstybės, Konvencijos šalys, vadovaudamosi tarptautine teise, imasi reikiamų veiksmų, kad užtikrintų, kad intelektualinės nuosavybės apsaugos įstatymuose nebūtų nepagrįstų ar diskriminacinių kliūčių neigaliesiems naudotis kultūros priemonėmis.

4. Neigalieji, kaip ir kiti asmenys, turi teisę į jų konkretaus kultūrinio ir kalbinio tapatumo, įskaitant gestų kalbą ir kurčiųjų kultūrą, pripažinimą ir rėmimą.

5. Siekdamas suteikti neigaliesiems galimybę kaip ir kitiems asmenims dalyvauti rekreacinėje, laisvalaikio ir sporto veikloje, valstybės, Konvencijos šalys, imasi reikiamų priemonių, kad:

- a) skatintų neigaliuosius dalyvauti kuo įvairesnėje pagrindinių sporto šakų visų lygmenų veikloje;
- b) užtikrintų neigaliesiems galimybę organizuoti, plėtoti ir dalyvauti jiems skirtose sporto ir rekreacinėje veikloje ir šiuo tikslu skatintų juos taip pat kaip ir kitus asmenis tinkamai rengti, mokyti ir teikti jiems pakankamai išteklių;
- c) užtikrintų neigaliesiems galimybę patekti į sporto, rekreacinius ir turizmo objektus;
- d) užtikrintų, kad neigalūs vaikai turėtų tokias pat galimybes kaip ir kiti vaikai žaisti, dalyvauti rekreacinėje, laisvalaikio ir sporto veikloje, įskaitant tokią veiklą mokyklose;
- e) užtikrintų, kad asmenys, organizuojantys rekreacinę, turizmo, laisvalaikio ir sporto veiklą, teiktų paslaugas neigaliesiems.

31 straipsnis

Statistika ir duomenų rinkimas

1. Valstybės, Konvencijos šalys, įsipareigoja rinkti atitinkamą informaciją, įskaitant statistinius ir mokslinių tyrimų duomenis, kad galėtų rengti ir įgyvendinti politikos strategijas, skirtas šiai Konvencijai įgyvendinti. Tokios informacijos rinkimo ir saugojimo procesas turi:

- a) atitikti teisiškai nustatytas apsaugos priemones, įskaitant teisės aktus dėl duomenų apsaugos, kad būtų užtikrintas neigaliųjų privataus gyvenimo konfidencialumas ir neliečiamybė;
- b) atitikti pripažintas tarptautines normas, skirtas žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms ginti, bei statistikos duomenų rinkimo ir naudojimo etikos principus.

2. Pagal šio straipsnio reikalavimus surinkta informacija atitinkamai rūšiuojama ir naudojama siekiant įvertinti, kaip valstybės, Konvencijos šalys, vykdo pagal šią Konvenciją priimtus įsipareigojimus, taip pat tam, kad būtų nustatytos ir pašalintos kliūtys, kylančios neigaliesiems naudojantis savo teisėmis.

3. Valstybės, Konvencijos šalys, prisiima atsakomybę už tokių statistinių duomenų sklaidą ir užtikrina, kad jie būtų prieinami neigaliesiems ir kitiems asmenims.

32 straipsnis

Tarptautinis bendradarbiavimas

1. Valstybės, Konvencijos šalys, pripažįsta tarptautinio bendradarbiavimo ir jo skatinimo svarbą remiant valstybių veiklą, kad būtų įgyvendinti šios Konvencijos tikslai ir uždaviniai, todėl imasi reikiamų ir veiksmingų dvišalių ir daugiašalių priemonių ir, jei reikia, bendradarbiauja su atitinkamomis tarptautinėmis ir regioninėmis organizacijomis ir pilietine visuomene, ypač su neigaliųjų organizacijomis. Tokiomis priemonėmis, *inter alia*, būtų siekiama:

- a) užtikrinti, kad tarptautinis bendradarbiavimas, įskaitant dalyvavimą tarptautinėse vystymosi programose, būtų prieinamas neigaliesiems ir jie būtų įtraukiami į šią veiklą;
- b) sudaryti sąlygas stiprinti gebėjimus ir remti šią veiklą, įskaitant dalijimąsi informacija, patirtimi, mokymo programomis, pažangiausiais metodais ir jų sklaidą;
- c) sudaryti sąlygas bendradarbiauti mokslinių tyrimų srityje ir galimybes naudotis mokslo bei technikos žiniomis;
- d) prireikus teikti techninę ir ekonominę pagalbą sudarant sąlygas naudotis ir dalytis prieinamomis pagalbėmis technologijomis, taip pat ir perduodant technologijas.

2. Šio straipsnio nuostatos nepažeidžia valstybės, Konvencijos šalies, prievolės vykdyti pagal šią Konvenciją prisiimtus įsipareigojimus.

33 straipsnis

Nacionalinis įgyvendinimas ir kontrolė

1. Valstybės, Konvencijos šalys, remdamosi savo organizacine sistema, skiria vieną ar kelias Vyriausybės institucijas klausimams, susijusiems su šios Konvencijos įgyvendinimu, spręsti ir tinkamai apsarsto galimybę Vyriausybėje sukurti ar nustatyti koordinacinę struktūrą veiklai įvairiuose sektoriuose ir įvairiais lygmenimis palengvinti.

2. Valstybės, Konvencijos šalys, remdamosi savo teisine ir administracine tvarka, išlaiko, stiprina, nustato ar sukuria valstybėje, Konvencijos šalyje, šios Konvencijos įgyvendinimui skatinti, saugoti ir kontroliuoti skirtą struktūrą, sudarytą iš vienos ar kelių nepriklausomų sistemų. Nustatydamos ar kurdamos tokią struktūrą, valstybės, Konvencijos šalys, vadovaujasi principais, susijusiais su nacionalinių žmogaus teisių apsaugos ir rėmimo institucijų statusu ir veikla.

3. Pilietinė visuomenė, ypač neigalieji ir jiems atstovaujančios organizacijos, visapusiškai įtraukiami ir dalyvauja stebint veiklą.

34 straipsnis

Neigaliųjų teisių komitetas

- 1. Įsteigiamas Neigaliųjų teisių komitetas (toliau – Komitetas), atliksiantis toliau nurodytas funkcijas.
- 2. Šios Konvencijos įsigaliojimo dieną Komitetą sudaro dvylika ekspertų. Kai Konvencija bus ratifikuota ar prie jos bus prisijungta dar šešiasdešimt kartų, prie Komiteto prisijungs dar šeši nariai, ir iš viso jį sudarys aštuoniolika narių.
- 3. Komiteto nariai veikia savarankiškai, jie yra aukštos moralės, o jų kompetencija bei patirtis yra pripažįstama šios Konvencijos reglamentuojamoje srityje. Siūlydamos savo kandidatus, valstybės, Konvencijos šalys, raginamos tinkamai atsižvelgti į Konvencijos 4 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą nuostatą.
- 4. Komiteto narius renka valstybės, Konvencijos šalys, siekdamos tolygaus geografinio paskirstymo, skirtingų civilizacijos formų ir pagrindinių teisinių sistemų ir lyčių atstovavimo bei ekspertų su negalia dalyvavimo.
- 5. Komiteto nariai renkami slapto balsavimu valstybių, Konvencijos šalių, konferencijos posėdyje iš valstybių, Konvencijos šalių, pasiūlytų kandidatų sąrašo. Per šiuos posėdžius, kuriuose kvorumą sudaro du trečdaliai valstybių, Konvencijos šalių, į Komitetą išrinktais laikomi tie asmenys, kurie gauna daugiausiai balsų ir absoliučią posėdyje bei balsavime dalyvavusių valstybių, Konvencijos šalių, atstovų balsų daugumą.

6. Pirmieji rinkimai rengiami ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo Konvencijos įsigaliojimo dienos. Likus bent keturiems mėnesiams iki kiekvienų rinkimų dienos Jungtinių Tautų Generalinis sekretorius siunčia valstybėms, Konvencijos šalims, raštą, kuriuo jos raginamos per du mėnesius pasiūlyti savo kandidatus. Tada Generalinis sekretorius sudaro visų pasiūlytų kandidatų abėcėlinį sąrašą, nurodydamas juos pasiūliusias valstybes, Konvencijos šalis, ir šį sąrašą pateikia valstybėms, Konvencijos šalims.
7. Komiteto nariai renkami ketverių metų kadencijai. Tas pats narys kitai kadencijai gali būti perrinktas tik vieną kartą. Tačiau per pirmuosius rinkimus išrinktų šešių narių kadencija baigiasi po dvejų metų; iš karto po pirmųjų rinkimų šių šešių narių vardus burtų keliu išrenka šio straipsnio penktoje dalyje minėto posėdžio pirmininkas.
8. Kiti šeši Komiteto nariai renkami per įprastus rinkimus, vadovaujantis atitinkamomis šio straipsnio nuostatomis.
9. Kai Komiteto narys miršta, atsistatydina ar paskelbia negalįs dėl kokių nors priežasčių toliau eiti šių pareigų, tokį narį pasiūliusi valstybė, Konvencijos šalis, likusiai kadencijos daliai skiria kitą ekspertą, turintį būtiną kvalifikaciją ir atitinkantį tam tikrose šio straipsnio nuostatose nustatytus reikalavimus.
10. Komitetas parengia savo darbo tvarkos taisykles.
11. Jungtinių Tautų Generalinis sekretorius parūpina būtiną personalą ir priemonių, kad Komitetas galėtų veiksmingai atlikti Konvencijoje numatytas funkcijas, ir sušaukia pirmąjį Komiteto posėdį.
12. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sutikimu pagal Konvenciją įsteigto Komiteto nariams atlyginimas mokamas iš Jungtinių Tautų lėšų Asamblėjos nustatytais sąlygomis, atsižvelgiant į Komiteto išipareigojimų svarbą.
13. Komiteto nariai įgyja teisę į lengvatas, privilegijas ir neliečiamybę, teikiamus į Jungtines Tautas komandiruotiems ekspertams ir įtvirtintus atitinkamuose Konvencijos dėl Jungtinių Tautų privilegijų ir imunitetų skyriuose.

35 straipsnis

Valstybių, Konvencijos šalių, ataskaitos

1. Kiekviena valstybė, Konvencijos šalis, per dvejus metus nuo šios Konvencijos įsigaliojimo šiai valstybei dienos per Jungtinių Tautų Generalinį Sekretorių pateikia Komitetui išsamią ataskaitą, kurioje nurodoma, kokių buvo imtasi priemonių siekiant įgyvendinti tos valstybės, Konvencijos šalies, išipareigojimus pagal Konvenciją ir kokia padaryta pažanga.
2. Vėliau valstybės, Konvencijos šalys, teikia tolesnes ataskaitas bent kas ketveri metai ir kai to pareikalauja Komitetas.
3. Komitetas nustato tokių ataskaitų turinio gaires.
4. Išsamią pirminę ataskaitą Komitetui pateikusi valstybė, Konvencijos šalis, vėlesnėse ataskaitose neprivalo kartoti anksčiau pateiktos informacijos. Valstybės, Konvencijos šalys, yra raginamos apsvarstyti, kaip būtų galima užtikrinti, kad jų ataskaitos Komitetui būtų rengiamos atvirai ir skaidriai, ir tinkamai atsižvelgti į šios Konvencijos 4 straipsnio 3 dalyje įtvirtintą nuostatą.
5. Ataskaitose gali būti nurodyti veiksniai ir sunkumai, turintys įtakos išipareigojimų pagal šią Konvenciją vykdymui.

36 straipsnis

Ataskaitų svarstymas

1. Komitetas apsvarsto kiekvieną ataskaitą ir pateikia siūlymus ir bendras rekomendacijas, kurie jam atrodo tinkami, bei perduoda juos atitinkamai valstybei, Konvencijos šaliai. Valstybė, Konvencijos šalis, gali atsakyti Komitetui, pateikdama savo nuožiūra pasirinktą informaciją. Komitetas gali paprašyti valstybes, Konvencijos šalis, pateikti daugiau informacijos, susijusios su šios Konvencijos įgyvendinimu.
2. Jeigu valstybė, Konvencijos šalis, gerokai vėluoja pateikti ataskaitą, Komitetas gali pranešti atitinkamai valstybei, Konvencijos šaliai, kad jeigu ji nepateiks ataskaitos per tris mėnesius nuo pranešimo pateikimo dienos, šios Konvencijos įgyvendinimo aplinkybės toje valstybėje, Konvencijos šalyje, bus tiriamos remiantis Komiteto turima patikima informacija. Komitetas pakviečia atitinkamą valstybę, Konvencijos šalį, dalyvauti tokia tyrimu. Jeigu valstybė, Konvencijos šalis, per minėtą trijų mėnesių laikotarpį pateikia atitinkamą ataskaitą, taikomos šio straipsnio 1 dalies nuostatos.

3. Jungtinių Tautų Generalinis sekretorius suteikia galimybę visoms valstybėms, Konvencijos šalims, susipažinti su ataskaitomis.

4. Valstybės, Konvencijos šalys, skelbia savo ataskaitas savo šalies visuomenei ir sudaro galimybes susipažinti su siūlymais ir bendromis rekomendacijomis, susijusiomis su šiomis ataskaitomis.

5. Komitetas išplatina, jei mano, kad tai būtina, valstybių, Konvencijos šalių, ataskaitas Jungtinių Tautų specialiosioms agentūroms, fondams ir programų vykdytojams bei kitoms kompetentingoms institucijoms, kad atkreiptų jų dėmesį į tokiose ataskaitose minimus prašymus patarti techniniais klausimais ar suteikti paramą ar požymius, kad tokia konsultacija ar parama yra būtina, ir kartu pateikia savo pastabas ir rekomendacijas (jei tokių yra) dėl tokių prašymų ar požymių.

37 straipsnis

Valstybių, Konvencijos šalių, ir Komiteto bendradarbiavimas

1. Kiekviena valstybė, Konvencijos šalis, bendradarbiauja su Komitetu ir padeda jo nariams vykdyti įgaliojimus.
2. Palaikydamas santykius su valstybėmis, Konvencijos šalimis, Komitetas tinkamai apsvarsto, kokiais būdais ir kokiomis priemonėmis, įskaitant ir tarptautinį bendradarbiavimą, būtų galima stiprinti nacionalinius pajėgumus šios Konvencijos įgyvendinimo srityje.

38 straipsnis

Komiteto santykiai su kitomis institucijomis

Kad būtų skatinamas veiksmingas šios Konvencijos įgyvendinimas ir tarptautinis bendradarbiavimas šios Konvencijos reglamentuojamoje srityje:

- a) Jungtinių Tautų specialiosios agentūros ir kitos institucijos turi teisę būti atstovaujamos, kai svarstomi Konvencijos nuostatų, priklausančių tokių agentūrų ar institucijų kompetencijai, įgyvendinimo klausimai. Komitetas, jei mano, kad tai reikalinga, gali paprašyti specialiųjų agentūrų ar kitų kompetentingų institucijų pateikti kvalifikuotą nuomonę jų kompetencijai priklausančiu Konvencijos įgyvendinimo klausimu. Komitetas gali siūlyti Jungtinių Tautų specializuotoms agentūroms ir kitoms institucijoms pateikti Konvencijos įgyvendinimo jų veiklos srityse ataskaitas;
- b) vykdydamas savo įgaliojimus, Komitetas, jei reikia, konsultuojasi su kitomis institucijomis, įsteigtomis pagal tarptautines žmogaus teisių konvencijas, kad būtų užtikrintas jų ataskaitų gairių, taip pat jų teikiamų siūlymų ir bendrų rekomendacijų nuoseklumas ir būtų išvengta jų funkcijų dubliavimo ir sutapimo.

39 straipsnis

Komiteto ataskaita

Komitetas kas dveji metai už savo veiklą atsiskaito Generalinei Asamblėjai bei Ekonomikos ir socialinių reikalų tarybai ir, remdamasis iš valstybių, Konvencijos šalių, gautomis ir išnagrinėtomis ataskaitomis bei informacija, gali teikti siūlymus ir bendras rekomendacijas. Tokie siūlymai ir bendros rekomendacijos įtraukiami į Komiteto ataskaitą kartu su valstybių, Konvencijos šalių, pastabomis, jei tokių pateikta.

40 straipsnis

Valstybių, Konvencijos šalių, konferencija

1. Valstybės, Konvencijos šalys, reguliariai renkasi į valstybių, Konvencijos šalių, konferenciją, kad aptartų visus su šios Konvencijos įgyvendinimu susijusius klausimus.
2. Valstybių, Konvencijos šalių, konferenciją ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo šios Konvencijos įsigaliojimo dienos sušaukia Jungtinių Tautų Generalinis sekretorius. Tolesnius posėdžius kas dveji metai šaukia Jungtinių Tautų Generalinis sekretorius arba jie šaukiami valstybių, Konvencijos šalių, konferencijos sprendimu.

41 straipsnis

Depozitaras

Šios konvencijos depozitaras yra Jungtinių Tautų Generalinis sekretorius.

42 straipsnis

Pasirašymas

Šią Konvenciją visos valstybės ir regioninės integracijos organizacijos gali pasirašyti Jungtinių Tautų būstinėje Niujorke nuo 2007 m. kovo 30 d.

43 straipsnis

Sutikimas prisiimti įsipareigojimus

Ši Konvencija turi būti ratifikuota ją pasirašiusių valstybių ir oficialiai patvirtinta ją pasirašiusių regioninių integracijos organizacijų. Prie šios Konvencijos gali prisijungti bet kuri jos nepasirašiusi valstybė ar regioninė integracijos organizacija.

44 straipsnis

Regioninės integracijos organizacijos

1. Regioninė integracijos organizacija – konkretaus regiono suverenių valstybių įkurta organizacija, kuriai jos valstybės narės yra perdavusios kompetenciją spręsti šios Konvencijos reglamentuojamus klausimus. Tokios organizacijos oficialaus patvirtinimo ar prisijungimo dokumentuose paskelbia, koks yra jų kompetencijos spręsti šios Konvencijos reglamentuojamus klausimus mastas. Jos praneša depozitarui apie bet kokius esminius jų kompetencijos masto pasikeitimus.

2. Šioje Konvencijoje vartojamas terminas „valstybės, Konvencijos šalys“ apima ir tokias organizacijas pagal jų kompetenciją.

3. Pagal šios Konvencijos 45 straipsnio 1 dalį ir 47 straipsnio 2 ir 3 dalis regioninės integracijos organizacijos deponuoti dokumentai neįskaičiuojami.

4. Regioninės integracijos organizacijos gali pasinaudoti teise balsuoti valstybių, Konvencijos šalių, konferencijoje, kai sprendžiami jų kompetencijai priklausantys klausimai, ir jos turi tiek balsų, kiek jų valstybių narių yra šios Konvencijos šalys. Tokia organizacija negali pasinaudoti savo teise balsuoti, jeigu šia teise naudojasi kuri nors iš jos valstybių narių, ir atvirkščiai.

45 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Ši Konvencija įsigalioja trisdešimtą dieną nuo Konvencijos ratifikavimo ar dvidešimtojo prisijungimo dokumento deponavimo dienos.

2. Kiekvienai valstybei ar regioninei integracijos organizacijai, kuri šią konvenciją ratifikuoja, oficialiai patvirtina ar prie jos prisijungia po to, kai yra deponuojamas dvidešimtas toks dokumentas, Konvencija įsigalioja trisdešimtą dieną nuo tos dienos, kai tokia valstybė ar organizacija deponuoja minėtą savo dokumentą.

46 straipsnis

Išlygos

1. Daryti su šios konvencijos objektu ir tikslu nesuderinamas išlygas draudžiama.

2. Padarytas išlygas galima bet kuriuo metu panaikinti.

47 straipsnis

Pakeitimai

1. Bet kuri valstybė, Konvencijos šalis, gali siūlyti Konvencijos pakeitimus ir teikti juos Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui. Generalinis sekretorius praneša valstybėms, Konvencijos šalims, apie visus pasiūlytus pakeitimus ir prašo pranešti, ar jos pritaria, kad būtų sušaukta valstybių, Konvencijos šalių, konferencija tokiems pasiūlymams apsvastyti ir sprendimams dėl jų priimti. Jeigu per keturis mėnesius nuo tokio pranešimo dienos bent trečdalis valstybių, Konvencijos šalių, pareiškia pageidavimą tokią konferenciją sušaukti, Generalinis sekretorius sušaukia Jungtinių Tautų globojamą konferenciją. Visus pakeitimus, kuriems pritaria dviejų trečdalių konferencijoje dalyvavusių ir balsavusių valstybių, Konvencijos šalių, dauguma, Generalinis sekretorius teikia tvirtinti Jungtinių Tautų Generalinei Asamblėjai, o po to – priimti visoms valstybėms, Konvencijos šalims.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka priimtas ir patvirtintas pakeitimas įsigalioja trisdešimtą dieną nuo tos dienos, kai deponuotų priėmimo dokumentų skaičius pasiekia du trečdalius visų valstybių, kurios pakeitimo priėmimo dieną buvo Konvencijos šalys, skaičiaus. Pakeitimas konkrečiai valstybei, Konvencijos šaliai, įsigalioja trisdešimtą dieną nuo jos pačios priėmimo dokumento deponavimo dienos. Pakeitimas yra privalomas tik jį priėmusioms šalims.

3. Jeigu taip bendru sutikimu nusprendžiama valstybių, Konvencijos šalių, konferencijoje, šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka priimtas ir patvirtintas pakeitimas, susijęs su 34, 38, 39 ir 40 straipsniais, visoms valstybėms, Konvencijos šalims, įsigalioja trisdešimtą dieną nuo tos dienos, kai deponuotų priėmimo dokumentų skaičius pasiekia du trečdalius valstybių, kurios pakeitimo priėmimo dieną buvo šios konvencijos šalys, skaičiaus.

48 straipsnis

Denonsavimas

Valstybė, Konvencijos šalis, gali denonsuoti šią konvenciją, raštu pranešdama tai Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui. Denonsavimas įsigalioja praėjus vieneriems metams nuo tos dienos, kurią Generalinis sekretorius gauna tokį pranešimą.

49 straipsnis

Prieinama forma

Konvencijos tekstas turi būti prieinamas įvairiomis formomis.

50 straipsnis

Autentiški tekstai

Konvencijos tekstas yra autentiškas anglų, arabų, ispanų, kinų, prancūzų ir rusų kalbomis.

TAI PATVIRTINDAMI, toliau nurodyti tinkamai įgalioti atitinkamų Vyriausybių atstovai pasirašė Konvenciją.

II PRIEDAS

DEKLARACIJA DĖL EUROPOS BENDRIJOS KOMPETENCIJOS JUNGTINIŲ TAUTŲ NEIGALIŲJŲ TEISIŲ KONVENCIJOS REGLAMENTUOJAMAI KLAUSIMAI

(Deklaracija pateikiama pagal Konvencijos 44 straipsnio 1 dalį)

Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvencijos (toliau – Konvencija) 44 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad regioninės integracijos organizacijos oficialaus patvirtinimo arba prisijungimo dokumente turi būti pateikiama deklaracija dėl jos kompetencijos Konvencijos reglamentuojamais klausimais masto.

Šiuo metu Europos bendrijos narės yra Belgijos Karalystė, Bulgarijos Respublika, Čekijos Respublika, Danijos Karalystė, Vokietijos Federacinė Respublika, Estijos Respublika, Airija, Graikijos Respublika, Ispanijos Karalystė, Prancūzijos Respublika, Italijos Respublika, Kipro Respublika, Latvijos Respublika, Lietuvos Respublika, Liuksemburgo Didžioji Hercogystė, Vengrijos Respublika, Maltos Respublika, Nyderlandų Karalystė, Austrijos Respublika, Lenkijos Respublika, Portugalijos Respublika, Rumunija, Slovėnijos Respublika, Slovakijos Respublika, Suomijos Respublika, Švedijos Karalystė ir Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė.

Europos bendrija pažymi, kad taikant Konvenciją terminas „valstybės, šios Konvencijos Šalys“ taikomas regioninės integracijos organizacijoms pagal jų kompetenciją.

Jungtinių Tautų neigaliųjų teisių konvencija Europos bendrijos kompetencijos atveju taikoma teritorijoms, kuriose taikoma Europos bendrijos steigimo sutartis, toje Sutartyje, ypač jos 299 straipsnyje, nustatytais sąlygomis.

Pagal 299 straipsnį ši deklaracija netaikoma valstybių narių teritorijoms, kuriose netaikoma minėta Sutartis, ir neturi poveikio galimiems atitinkamų valstybių narių veiksams ir pozicijoms pagal Konvenciją tų teritorijų vardu ir jų interesų labui.

Pagal Konvencijos 44 straipsnio 1 dalį šioje deklaracijoje nurodoma valstybių narių pagal Europos bendrijos steigimo sutartį Bendrijai perduota kompetencija Konvencijos reglamentuojamose srityse.

Bendrijos kompetencijos apimtis ir naudojimas ja nuolat keičiasi dėl jų pobūdžio, todėl prireikus Bendrija papildys arba iš dalies pakeis šią deklaraciją pagal Konvencijos 44 straipsnio 1 dalį.

Kai kuriais klausimais Europos bendrija turi išimtinę kompetenciją, o kitais klausimais Europos bendrija ir valstybės narės kompetencija dalijasi. Valstybės narės išlaiko kompetenciją visais klausimais, kuriais kompetencija nebuvo perduota Europos bendrijai.

Šiuo metu:

1. Bendrija turi išimtinę kompetenciją valstybės pagalbos suderinamumo su bendrąja rinka ir Bendruoju muitų tarifų klausimais.

Tokiu mastu, kokių Konvencijos nuostatos turi įtakos Bendrijos teisės nuostatoms, Europos bendrija turi išimtinę kompetenciją priimti įsipareigojimus, susijusius su jos pačios viešuoju administravimu. Šiuo požiūriu Bendrija pareiškia, kad ji turi įgaliojimus spręsti neišrinktų pareigūnų įdarbinimo, tarnybos sąlygų, atlyginimo, mokymo ir t. t. reglamentavimo klausimus pagal Tarnybos nuostatus ir tų Nuostatų įgyvendinimo taisykles⁽¹⁾.

2. Bendrija dalijasi su valstybėmis narėmis kompetencija šiose srityse: kovos su diskriminacija dėl negalios veiksmai, laisvas prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimas, žemės ūkis, vežimas geležinkelių, kelių, jūrų ir oro transportu, apmokestinimas, vidaus rinka, vienodas darbo užmokestis abiejų lyčių darbuotojams, transeuropinių tinklų politika ir statistika.

⁽¹⁾ 1968 m. vasario 29 d. Tarybos reglamentas (EEB, Euratomas, EAPB) Nr. 259/68, nustatantis Europos Bendrijų pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygas (OL L 56, 1968 3 4, p. 1).

Europos bendrija turi išimtinę kompetenciją sudaryti šią Konvenciją tais klausimais tik tokiu mastu, koku Konvencijos arba ją įgyvendinant priimtų teisės dokumentų nuostatos daro poveikį Europos bendrijos anksčiau nustatytoms bendroms taisyklėms. Kai Bendrijos taisyklės egzistuoja, tačiau joms poveikis nedaromas, ypač tik būtiniausius standartus nustatančių Bendrijos nuostatų atveju, valstybės narės turi kompetenciją, nedarant poveikio Europos bendrijos kompetencijai veikti šioje srityje. Kitais atvejais kompetenciją turi valstybės narės. Atitinkamų Europos bendrijos priimtų aktų sąrašas pateiktas šio priedo priedėlyje. Šiais aktais grindžiamos Europos bendrijos kompetencijos mastas turi būti vertinamas atsižvelgiant į kiekvienos priemonės konkrečias nuostatas, visų pirma į tai, koku mastu šiomis nuostatomis nustatomos bendros taisyklės.

3. JT konvencijos atveju taip pat gali būti svarbi ši EB politika: valstybės narės ir Bendrija bendradarbiauja plėtodamos suderintą užimtumo strategiją. Bendrija prisideda prie geros kokybės švietimo plėtojimo skatindama valstybių narių bendradarbiavimą ir prireikus paremdama bei papildydama jų veiksmus. Bendrija įgyvendina profesinio mokymo politiką, kuri remia ir papildo valstybių narių veiksmus. Kad skatintų visokeriopą darnią plėtrą, Bendrija plėtoja ir vykdo savo veiklą, padedančią stiprinti jos ekonominę ir socialinę sanglaudą. Bendrija vykdo vystomojo bendradarbiavimo politiką ir ekonominę, finansinę bei techninę bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis, nedarydama poveikio atitinkamai valstybių narių kompetencijai.
-

Priedėlis

BENDRIJOS TEISĖS AKTAI, SUSIJĘ SU KONVENCIJOJE REGLAMENTUOJAMAIŠ KLAUSIMAIŠ

Toliau pateiktas Bendrijos teisės aktų sąrašas parodo Bendrijos kompetencijos mastą, nustatytą pagal Europos bendrijos steigimo sutartį. Pažymėtina, kad kai kuriais klausimais išimtinė kompetencija priklauso Bendrijai, tuo tarpu kitais klausimais Bendrija ir valstybės narės dalijasi bendra kompetencija. Šiais teisės aktais grindžiamos Bendrijos kompetencijos mastas turi būti vertinamas atsižvelgiant į kiekvienos priemonės konkrečias nuostatas, visų pirma į tai, kokių mastu šiomis nuostatomis nustatomos bendros taisyklės, kurioms daro įtaką Konvencijos nuostatos.

— Susiję su prieinamumu

1999 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1999/5/EB dėl radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių bei abipusio jų atitikties pripažinimo (OL L 91, 1999 4 7, p. 10).

2001 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/85/EB dėl specialiųjų nuostatų dėl transporto priemonių, naudojamų keleiviams vežti ir be vairuotojo vietos turinčių daugiau kaip aštuonias sėdynes, iš dalies keičianti direktyvas 70/156/EEB ir 97/27/EB (OL L 42, 2002 2 13, p. 1).

1996 m. liepos 23 d. Tarybos direktyva 96/48/EB dėl transeuropinės greitųjų geležinkelių sistemos sąveikos (OL L 235, 1996 9 17, p. 6) su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/50/EB (OL L 164, 2004 4 30, p. 114).

2001 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/16/EB dėl transeuropinės paprastųjų geležinkelių sistemos sąveikos (OL L 110, 2001 4 20, p. 1) su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/50/EB (OL L 164, 2004 4 30, p. 114).

2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/87/EB, nustatanti techninius reikalavimus vidaus vandenų laivams ir panaikinanti Tarybos direktyvą 82/714/EEB (OL L 389, 2006 12 30, p. 1).

2003 m. balandžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/24/EB, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 98/18/EB dėl keleivinių laivų saugos taisyklių ir standartų (OL L 123, 2003 5 17, p. 18).

2007 m. rugsėjo 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/46/EB, nustatanti motorinių transporto priemonių ir jų priekabų bei tokioms transporto priemonėms skirtų sistemų, sudėtinių dalių ir atskirų techninių mazgų patvirtinimo pagrindus (Pagrindų direktyva) (OL L 263, 2007 10 9, p. 1).

2007 m. gruodžio 21 d. Komisijos sprendimas 2008/164/EB dėl transeuropinės paprastųjų ir greitųjų geležinkelių sistemos techninės sąveikos specifikacijos „žmonės su judėjimo negalia“ (OL L 64, 2008 3 7, p. 72).

1995 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/16/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su liftais, suderinimo (OL L 213, 1995 9 7, p. 1) su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/42/EB dėl mašinų, iš dalies keičiančia Direktyvą 95/16/EB (OL L 157, 2006 6 9, p. 24).

2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) (OL L 108, 2002 4 24, p. 33).

2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis (Universaliųjų paslaugų direktyva) (OL L 108, 2002 4 24, p. 51).

1997 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 1997/67/EB dėl Bendrijos pašto paslaugų vidaus rinkos plėtros bendrųjų taisyklių ir paslaugų kokybės gerinimo (OL L 15, 1998 1 21, p. 14) su pakeitimais, padarytais 2002 m. birželio 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/39/EB, iš dalies keičiančia Direktyvą 97/67/EB dėl Bendrijos pašto paslaugų rinkos tolesnio atvėrimo konkurencijai (OL L 176, 2002 7 5, p. 21), ir su pakeitimais, padarytais 2008 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/6/EB, iš dalies keičiančia Direktyvą 97/67/EB, siekiant visiškai Bendrijos pašto paslaugų vidaus rinkos suformavimo (OL L 52, 2008 2 27, p. 3).

2006 m. liepos 11 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006, nustatantis bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo bei panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1260/1999 (OL L 210, 2006 7 31, p. 25).

2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo (OL L 134, 2004 4 30, p. 1).

2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 134, 2004 4 30, p. 114).

1992 m. vasario 25 d. Tarybos direktyva 92/13/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių Bendrijos taisyklių taikymą viešųjų pirkimų tvarkai vandens, energetikos, transporto ir telekomunikacijų sektoriuose, suderinimo (OL L 76, 1992 3 23, p. 14), su pakeitimais, padarytais 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/66/EB, iš dalies keičiančia Tarybos direktyvas 89/665/EEB ir 92/13/EEB dėl viešųjų sutarčių suteikimo peržiūros procedūrų veiksmingumo didinimo (OL L 335, 2007 12 20, p. 31).

1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyva 89/665/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis, derinimo (OL L 395, 1989 12 30, p. 33) su pakeitimais, padarytais 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/66/EB, iš dalies keičiančia Tarybos direktyvas 89/665/EEB ir 92/13/EEB dėl viešųjų sutarčių suteikimo peržiūros procedūrų veiksmingumo didinimo (OL L 335, 2007 12 20, p. 31).

— Savarankiško gyvenimo ir socialinės aprėpties, darbo bei užimtumo srityse

2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus (OL L 303, 2000 12 2, p. 16).

2008 m. rugpjūčio 6 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 800/2008, skelbiantis tam tikrų rūšių pagalbą suderinama su bendrąja rinka taikant Sutarties 87 ir 88 straipsnius (Bendrasis bendrosios išimties reglamentas) (OL L 214, 2008 8 9, p. 3).

1983 m. liepos 29 d. Komisijos reglamentas (EEB) Nr. 2289/83, išdėstantis Tarybos reglamento (EEB) Nr. 918/83, nustatančio Bendrijos neapmuitinamo įvežimo taisykles, 70–78 straipsnių įgyvendinimo nuostatas (OL L 220, 1983 8 11, p. 15).

1983 m. kovo 28 d. Tarybos direktyva 83/181/EEB dėl Direktyvos 77/388/EEB 14 straipsnio 1 dalies taikymo, atleidžiant galutinį tam tikrų prekių importą nuo pridėtinės vertės mokesčio (OL L 105, 1983 4 23, p. 38).

2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (nauja redakcija) (OL L 204, 2006 7 26, p. 23).

1983 m. kovo 28 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 918/83, nustatantis Bendrijos atleidimo nuo muitų sistemą (OL L 105, 1983 4 23, p. 1).

2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006 12 11, p. 1) su pakeitimais, padarytais 2009 m. gegužės 5 d. Tarybos direktyva 2009/47/EB, iš dalies keičiančia Direktyvos 2006/112/EB nuostatas, susijusias su lengvatinais pridėtinės vertės mokesčio tarifais (OL L 116, 2009 5 9, p. 18).

2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL L 277, 2005 10 21, p. 1).

2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB, pakeičianti Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą (tekstas svarbus EEE) (OL L 283, 2003 10 31, p. 51).

— Asmenų judrumo srityje

1991 m. liepos 29 d. Tarybos direktyva 91/439/EEB dėl vairuotojo pažymėjimų (OL L 237, 1991 8 24, p. 1).

2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų (nauja redakcija) (tekstas svarbus EEE) (OL L 403, 2006 12 30, p. 18).

2003 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/59/EB dėl tam tikrų kelių transporto priemonių kroviniams ir keleiviams vežti vairuotojų pradinės kvalifikacijos ir periodinio mokymo, iš dalies keičianti Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3820/85 ir Tarybos direktyvą 91/439/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 76/914/EEB (OL L 226, 2003 9 10, p. 4).

2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 261/2004, nustatantis bendras kompensavimo ir pagalbos keleiviams taisyklės atsisakymo vežti ir skrydžių atšaukimo arba atidėjimo ilgam laikui atveju, panaikinantis Reglamentą (EEB) Nr. 295/91 (OL L 46, 2004 2 17, p. 1).

2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2006 dėl neigalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliaujant oru (tekstas svarbus EEE) (OL L 204, 2006 7 26, p. 1).

2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1899/2006, keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3922/91 dėl techninių reikalavimų ir administracinės tvarkos suderinimo civilinės aviacijos srityje (OL L 377, 2006 12 27, p. 1).

2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1371/2007 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų (OL L 315, 2007 12 3, p. 14).

2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinantis Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70 (OL L 315, 2007 12 3, p. 1).

2007 m. gruodžio 11 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 8/2008, iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3922/91 dėl bendrųjų techninių reikalavimų ir administracinės tvarkos, taikomų komerciniam vežimui orlaiviais (OL L 10, 2008 1 12, p. 1).

— Susiję su galimybe gauti informaciją

2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus (OL L 311, 2001 11 28, p. 67), su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/27/EB (OL L 136, 2004 4 30, p. 34).

2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/65/EB, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 89/552/EEB dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų nuostatų, susijusių su televizijos programų transliavimu, derinimo (OL L 332, 2007 12 18, p. 27).

2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva) (OL L 178, 2000 7 17, p. 1).

2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, 2001 6 22, p. 10).

2005 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/29/EB dėl nesąžiningos įmonių komercinės veiklos vartotojų atžvilgiu vidaus rinkoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 84/450/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 97/7/EB, 98/27/EB bei 2002/65/EB ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2006/2004 („Nesąžiningos komercinės veiklos direktyva“) (OL L 149, 2005 6 11, p. 22).

— Susiję su statistika ir duomenų rinkimu

1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995 11 23, p. 31).

1998 m. kovo 9 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 577/98 dėl darbo jėgos atrankinio tyrimo organizavimo Bendrijoje (OL L 77, 1998 3 14, p. 3) ir susiję įgyvendinimo reglamentai.

2003 m. birželio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1177/2003 dėl Bendrijos statistikos apie pajamas ir gyvenimo sąlygas (ES-SPGS) (tekstas svarbus EEE) (OL L 165, 2003 7 3, p. 1) ir susiję įgyvendinimo reglamentai.

2007 m. balandžio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 458/2007 dėl Europos integruotos socialinės apsaugos statistikos sistemos (ESSPROS) (tekstas svarbus EEE) (OL L 113, 2007 4 30, p. 3) ir susiję įgyvendinimo reglamentai.

2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1338/2008 dėl Bendrijos statistikos apie visuomenės sveikatą ir sveikatą bei saugą darbe (OL L 354, 2008 12 31, p. 70).

— Tarptautinio bendradarbiavimo srityje

2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1905/2006, nustatantis vystomojo bendradarbiavimo finansinę priemonę (OL L 378, 2006 12 27, p. 41).

2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1889/2006, įsteigiantis demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo visame pasaulyje finansavimo priemonę (OL L 386, 2006 12 29, p. 1).

2007 m. birželio 12 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 718/2007, įgyvendinantis Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1085/2006, nustatantį Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (IPA) (OL L 170, 2007 6 29, p. 1).

*III PRIEDAS***EUROPOS BENDRIJOS IŠLYGA DĖL JT NEĮGALIŲJŲ TEISIŲ KONVENCIJOS 27 STRAIPSNIO 1 DALIES**

Europos bendrija pareiškia, kad pagal Bendrijos teisę (būtent 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvą 2000/78/EB, nustatančią vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus) valstybės narės prireikus gali pareikšti savo išlygas dėl Neįgaliųjų teisių konvencijos 27 straipsnio 1 dalies tokiu mastu, koku pagal minėtos Tarybos direktyvos 3 straipsnio 4 dalį jos turi teisę netaikyti toje direktyvoje numatyto nediskriminavimo dėl negalios principo galimybei įsidarbinti ginkluotuosiose pajėgose. Todėl Bendrija pareiškia, kad sudaro Konvenciją nedarant poveikio pirmiau nurodytai teisei, kurią valstybėms narėms suteikia Bendrijos teisė.
